

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobců:

- a) A. V.,
 - b) O. V.,
 - c) nezletilý I. V.,
- nezletilý žalobce c) zastoupen zákonnou zástupkyní žalobkyní b),
všichni státní příslušnost Ukrajina, t. č. v Pobytovém středisku
Havířov, sídlem 735 64 Havířov, Na Kopci 5/269,
všichni zastoupeni advokátkou Mgr. Beatou Kaczynskou, sídlem 737
01 Český Těšín, Masarykovy sady 76/18

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra ČR,
sídlím 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 2. 2019 č. j. OAM-832/ZA-ZA11-
VL16-2018 a č. j. OAM-833/ZA-ZA11-VL16-2018, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

I. Žaloby se zamítají.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobcům nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu).
2. Proti v záhlaví označeným rozhodnutím žalovaného podali žalobci v zákonné lhůtě žalobu. Žalobce a) podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2019 č. j. OAM-833/ZA-ZA11-VL16-2018. Řízení je vedeno pod sp. zn. 63 Az 13/2019. Žalobkyně b) – manželka žalobce a) a nezletilý žalobce c) podali žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2019 č. j. OAM-832/ZA-ZA11-VL16-2018. Řízení bylo vedeno u zdejšího soudu pod sp. zn. 63 Az 14/2019. Usnesením ze dne 15. 3. 2019 č. j. 63 Az 13/2019-22 byly věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 63 Az 13/2019 a sp. zn. 63 Az 14/2019 spojeny ke společnému řízení s tím, že jako věc hlavní bude vedena věc sp. zn. 63 Az 13/2019.
3. Žalobci vyslovili přesvědčení, že jsou v jejich případě splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, a to minimálně ve formě doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Konstatovali, že za vážnou újmu se přitom mimo jiné považuje podle ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Uvedli, že žalovaný při posuzování, zda jim hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, aplikoval, konkrétně ve vztahu k žalobkyni b) a nezletilým žalobcům c) a d) tzv. třístupňový test, a to v návaznosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 28/2008-68 ze dne 13. 3. 2019 a dovodil, že třetí podmínka, kterou je nutno zkoumat ve vztahu k ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, tj. otázka, zdali žalobcům hrozí vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí, není v jejich případě splněna. Namítali, že tento závěr žalovaného je nesprávný. Zdůraznili, že pocházejí z Doněcka, tj. jedné ze dvou oblastí Ukrajiny, kde probíhá ozbrojený konflikt. Z Informace OAMP, Ukrajina: Politická a bezpečnostní situace, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby, ze dne 14. 9. 2018 plyne, že situace v této části Ukrajiny je nadále napjatá, na linii dotyku dochází k častému propuknutí bojů. Zdůraznili, že v řízení bylo prokázáno, že ozbrojený konflikt probíhá v regionu, ve kterém skutečně pobývali. Mají za to, že v jejich případě je splněna podmínka dostatečné míry individualizace, neboť vedle toho, že ozbrojený konflikt probíhá v regionu, ve kterém žili, nemohli nalézt účinnou ochranu v jiné části Ukrajiny. Neztotožnili se se závěry žalovaného, že měli možnost se usadit v jakékoli části Ukrajiny nezasažené konfliktem. Poznamenali, že z odůvodnění těchto závěrů v napadených rozhodnutích totiž vyplývá, že se žalovaný spokojil pouze s konstatováním, zda možnost přestěhovat se do jiné části Ukrajiny je dána čistě hypoteticky (formálně). Z argumentů žalovaného nelze ani v náznaku dovodit, zda by jejich případná snaha o přestěhování do jiné části Ukrajiny, mohla vést k nalezení skutečně „účinné ochrany“. Je obecně známou

skutečností, že by na ně v jiné části Ukrajiny bylo pohlíženo jako na separatisty a teroristy „z východu“. Z toho důvodu nevidí jako reálné a možné, že by tam našli nové, bezpečné zázemí pro svou rodinu, kterou vedle žalobců a) a b) tvoří také jejich nezletilý syn. Žalovanému je přitom z úřední činnosti nepochybně známo, že tyto obavy jimi prezentované nejsou v případě žadatelů o mezinárodní ochranu z východní části Ukrajiny ojedinělé, často se jedná o osobní zkušenosti s jednoznačně nepřátelským přijetím přistěhovalců „z východu“ ze strany obyvatel jiných částí Ukrajiny. Z toho důvodu nevidí jako reálné a možné, že by v jiné části Ukrajiny našli nové bezpečné zázemí pro svou rodinu, kterou vedle žalobců a) a b) tvoří také jejich nezletilé dítě. Namítali, že si žalovaný neobstaral dostatek informací k tomu, aby mohl relevantně posoudit, zda možnost nalezení ochrany v jiné části Ukrajiny je fakticky dostupná, a zda lze tedy hovořit o skutečně „účinné“ ochraně, nikoli o ochraně pouze hypotetické. V tomto směru považují skutkový stav zjištěný žalovaným za nedostačující.

4. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Konstatoval, že nepopírá existenci ozbrojeného konfliktu na východě země. Ve zbytku ukrajinského území je bezpečnostní situace klidná, přičemž neexistuje žádná objektivní překážka, která by žalobcům bránila ve využití tzv. institutu vnitřního přesídlení. Ze shromážděných zpráv plyne, že ukrajinská ústava a zákony zaručují občanům svobodu vnitřního pohybu, emigrace a návratu do vlasti. Ztížená možnost nalézt si zaměstnání, nedostatek finančních prostředků, či ztížené možnosti ubytování, nemohou být bez dalšího důvodem k udělení mezinárodní ochrany. Pouhé snížení životního standardu nebo zhoršení ekonomického postavení žalobců, nemusí být dostatečné pro to, aby alternativa vnitřního přesídlení již nepřicházela v úvahu. Místní podmínky v cílové zemi musí být takové, aby žalobci mohli vést relativně normální běžný život s ohledem na celkové poměry v zemi původu. Žalovaný podotkl, že dle zákona o azylu, a v návaznosti na ustálenou judikaturu soudů, tedy vyhodnotil, zda je možné v případě žalobců aplikovat na jejich individuálním základě možnost vnitřního přesídlení a vyhodnotil, zda tato možnost je faktická, přiměřená a zda mají možnost vést normální život, i když se sníženým standardem, tak jako většina obyvatel Ukrajiny v době zhoršené ekonomické situace v návaznosti na konflikt v jihovýchodní části země. Připomenul, že dle shromážděných informací mají vnitřně vysídlené osoby možnost využít vládou podporované sociální programy, které jsou právě určeny k pomoci vnitřně přesídlenému obyvatelstvu. Zákon poskytuje všeobecný rámec pro poskytnutí ochrany vnitřně přesídleným osobám, mimo jiné přístup k základním právům, poskytování ochrany proti diskriminaci a nucenému navrácení a zajištění pomoci v případě dobrovolného návratu a zároveň zajišťuje i zjednodušení přístup k sociálním a ekonomickým službám. K problematice vnitřní ochrany na Ukrajině existuje bohatá a již poměrně konstantní judikatura správních soudů a v podstatě podobný případ z Doněcka řešil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ve věci sp. zn. 2 Azs 286/2018, na který žalovaný odkázal. Zdůraznil, že vnitřně vysídleným osobám je na Ukrajině poskytována určitá pomoc, které mohou žalobci využít, a namítaná obtížná situace ekonomická nezakládá důvod k udělení doplňkové ochrany. K jejich tvrzení, že na ně bude pohlíženo jako na separatisty a osoby z východu, a proto nemohou využít účinnou ochranu v jiné části země, žalovaný uvedl, že se jedná jen o tvrzení obecné, ničím nepodložené. Žalobce a) výslovně uvedl, že žádné zkušenosti z obvinění ze separatismu nemá, nečelil žádným problémům se státními orgány, úřady, policií, armádou či soudy, ani jiným problémům kvůli své rase, národnosti, pohlaví či náboženskému přesvědčení. Žalovaný odkázal na příslušnou

judikaturu Nejvyššího správního soudu a uvedl, že i v nyní projednávaném případě je prokázána existence reálného, přiměřeného, rozumného a smysluplného přesídlení v rámci země původu žalobců, kterou tito nijak smysluplně nevyvrátili. Žalovaný poukázal také na to, že z informací o zemi původu vyplývá, že oficiální vláda Ukrajiny na území jí kontrolovaném dbá na ochranu a dodržování lidských práv a svobod vnitřně vysídlených osob.

5. U jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích k věci.
6. Krajský soud přezkoumal žalobou napadená rozhodnutí podle § 65 a následujících zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s.ř.s.), v mezích žalobních bodů. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí žalovaným (§ 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloby nejsou důvodné.
7. Z obsahu správních spisů bylo zjištěno, že řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno žádostmi žalobců ze dne 28. 9. 2018. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany a v rámci pohovorů k této žádosti žalobci uvedli, že jsou státními občany Ukrajiny, ukrajinské národnosti. Před odchodem z vlasti žili v Doněcku. Žalobce a) tam pracoval na šachtě a žil ve společné domácnosti s žalobkyní b), nezletilým žalobcem c) a svými rodiči. Na Ukrajině dosud žije jeho bratr. Opustit Ukrajinu se rozhodli v létě roku 2018, a to v důsledku stále nekončících bojů, které začaly již v roce 2014. Stále doufali v konec války, ale když na konci měsíce srpna roku 2018 intenzita bojů zesílila, rozhodli se vycestovat. O možnosti využít institutu vnitřního přesídlení a přestěhovat se v rámci Ukrajiny, neuvažovali, a to z důvodu obavy, že by na ně bylo pohlíženo jako na separatisty a teroristy. Vycházeli tak z obecně kolujících informací. Svému dítěti chtějí zajistit lepší život a nepřejí si, aby mu bylo předhazováno, že je z východu. Žádné zkušenosti z obvinění ze separatismu nemají. Ve vlasti žádné jiné potíže neměli, nečelili tam žádným problémům se státními úřady, orgány, policií, armádou či soudy, ani problémům kvůli své rase, národnosti, pohlaví či náboženskému přesvědčení. Na Ukrajině žijí jejich rodiče, bratr žalobce a) a matka žalobkyně b). Její sestra žije v Rusku a bratr v Bělorusku.
8. Co se týká zjištění z pohovorů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany s žalobci, soud v podrobnostech odkazuje na odůvodnění napadených rozhodnutí, neboť tam uvedená skutková zjištění jsou správná a korespondují s obsahem správních spisů.
9. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádostí žalobců o mezinárodní ochranu je jejich obava z válečného konfliktu probíhajícího na východě země a s ním související zhoršená bezpečnostní situace v místě jejich bydliště, obavy z nevráživosti kvůli jejich původu, ale i ekonomické důvody a především pak legalizace jejich pobytu na území České republiky za účelem zajištění lepší budoucnosti rodiny.
10. Součástí správních spisů jsou rovněž informace shromážděné žalovaným ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně se jedná o Informaci MZV ČR č. j. 110372/2018-LPTP ze dne 22. 5. 2018 – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, Informace MZV ČR, č. j. 107283/2016-LPTP, ze dne 25. 7. 2016, Informace MZV ČR, č. j. 110105/2014-LPTP, ze dne 1. 8. 2014 a Informace OAMP – Situace v zemi, politická a bezpečnostní situace, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby, ze dne 14. 9. 2018.

11. Žalobcům byla dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí výše uvedenými, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich využití. Žalobce a) uvedl, že před pár dny hovořil se svým bratrem. Zde v České republice se o tom ani nemluví, ale bezpečnostní situace je naprosto stejná jako v roce 2014. Probíhá ostřelování, trvá embargo, území je obklíčené, nic se tam nedovází. Pokud by tam místní oligarcha A. nedovážel humanitární pomoc, staří lidé by již dávno zemřeli. Ústřední vláda oblast uzavřela, nastolila blokádu a humanitární pomoc tím skončila. Panuje tam také špatná ekonomická situace, což demonstroval na příkladu svého bratra. Také žalobkyně b) prezentovala, že hovořila v nedávné době s rodiči, kteří ji informovali o tom, že bombardování je opět intenzivní a že se konflikt opět rozhoří.
12. Krajský soud především dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu, obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně politické, bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině soud považuje za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Z rozhodnutí je patrné, jaký skutkový stav vzal žalovaný správní orgán za rozhodný, jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem rozhodné skutečnosti posoudil. Z obsahu správního spisu je zřejmé, že žalobci netvrdili nic, čím by zprávy o zemi původu obsažené ve správním spise ve vztahu k jejich tvrzením uplatněným v průběhu správního řízení, vyvracely.
13. Krajský soud podotýká, že azyl je institutem zcela výjimečným, vycházejícím z mezinárodních závazků, umožňující osobám čelícím ve své vlasti vážnému ohrožení života, zdraví nebo svobody ze zákonem striktně vymezených důvodů, nalézt ochranu v jiné zemi. V žádném případě nelze tohoto specifického prostředku využít k legalizaci pobytu v zemi, kterou si žadatel vybral pro svůj další život.
14. Co se týče neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, krajský soud uvádí, že doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, a že nemůže nebo není schopen z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu se podle tohoto zákona dle odst. 2 písm. b) považuje mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu.
15. Dle názoru soudu správní orgán posoudil individuální situaci žalobců na základě tvrzení žalobců a) a b), které konfrontoval s informacemi získanými z různých zdrojů, které jsou součástí správního spisu, a soud se s jeho závěry ztotožňuje. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování.
16. Žalovaný se z pohledu doplňkové ochrany zabýval všemi žalobci a) a b) tvrzenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany, uvedl, že žalobci a) a b) ve vlasti neměli žádné problémy s ukrajinskými státními orgány a bezpečnostními složkami. Soud má za to, že obecně uváděné předsudky spoluobčanů vůči osobám vnitřně přesídleným za dostatečný důvod

pro udělení doplňkové ochrany považovat nelze. Přestěhování v rámci země původu představuje „možnost vnitřní ochrany“, kterou jsou žadatelé o azyl povinni využít před vyhledáním ochrany v jiném státě. Tento přístup odpovídá ustálené judikatuře Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 40/2009-74). Soud dospěl k závěru, že žalovaný se nedopustil žádného zásadního pochybení při posouzení možnosti žalobců využít vnitřní ochranu v jiné části Ukrajiny, kde válečné střety neprobíhají. Je nutno připomenout možnost pomoci, která je vnitřně přesídleným osobám na Ukrajině poskytována. Okolnost, že žalobci jsou rodinou s nezletilým dítětem, není sama o sobě z pohledu možnosti vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny nijak výjimečná. Žalobci nikdy netvrdili, že by rodinám s nezletilým dítětem snad byla pomoc ze strany státních orgánů v rámci pomoci vnitřně přesídleným osobám, odpírána. Soud souhlasí s žalovaným, že z informací, jak jsou specifikovány v napadených rozhodnutích ohledně politické a bezpečnostní situace na Ukrajině a pomoci vnitřně přesídleným osobám, lze učinit závěr, že na území kontrolovaném oficiální vládou Ukrajiny, tato dbá na ochranu a dodržování lidských práv a svobod vnitřně vysídlených osob. Po návratu do vlasti by se žalobci neocitli jako rodina s nezletilým dítětem v situaci se odlišující od ostatních ukrajinských občanů, kteří se rozhodli přestěhovat do stabilnějších regionů. Případné vycestování žalobců při zohlednění informací o zemi původu a skutečnostech sdělených žalobci a) a b) nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky. Závěr žalovaného, že žalobci nesplňují zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu, je správný.

17. Soud uzavírá, že neshledal vady správního řízení, které předcházelo vydání napadených rozhodnutí, žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci, rozhodnutí byla vydána v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 1 s.ř.s.
18. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci úspěch neměli a žalovaný se náhrady nákladů řízení vzdal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 18.06.2019

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje